

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘๖/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๗๑/๒๕๖๗

วันที่ ๑๘ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายกวินวัชร เสถียรนิธิรัฐ ผู้ร้อง
คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ที่ ๑
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายกวินวัชร เสถียรนิธิรัฐ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า นายกวินวัชร เสถียรนิธิรัฐ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งลงโทษลดเงินเดือนต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ผู้ถูกร้องทั้งสองได้รับหนังสืออุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ (เรื่องดำที่ ๖๔๑๐๑๘๔) แต่ไม่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จและไม่แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ร้องทราบเป็นเวลา กว่า ๓ ปี ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘ บัญญัติให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ต้องพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ร้องให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง แต่แต่ละครั้งไม่เกินหกสิบวัน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ต้องพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

- ๒ -

ของผู้ร้องอย่างช้าที่สุดภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เป็นเหตุให้ผู้ร้องไม่สามารถใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพราะต้องรอผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกร้องทั้งสอง

ผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องทั้งสองต่อศาลปกครองกลางและศาลปกครองกลางมีคำสั่งว่า ผู้ร้องยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ เมื่อครบกำหนดเวลาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘ กรณีต้องถือว่าผู้ร้องได้รู้เหตุแห่งการฟ้องคดีและมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันที่ครบกำหนดดังกล่าว ผู้ร้องต้องฟ้องคดีภายในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ แต่ผู้ร้องฟ้องคดีต่อศาลในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลาง ผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ไม่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ร้องให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘ ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถไปใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้โดยตรง เป็นเหตุให้ผู้ร้องไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็ว เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๑๙๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่า เรื่องร้องเรียนอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อได้รับข้อเท็จจริงครบถ้วนจะนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป แต่เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง และให้ผู้ถูกร้องทั้งสองทำการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วหรือภายในระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

- ๓ -

๓. ให้งานของรฐที่เกยวข้องทำการทบทวนกฎหมายเกยวกับการกำหนดระยะเวลาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ชัดเจน หากไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้มีบทกำหนดโทษ รวมทั้งให้ผู้ร้องที่ ๑ และคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ ไม่สามารถไปดำรงตำแหน่งในหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ได้อีกเป็นเวลา ๒๐ ปี นับแต่วันที่ลาออก เว้นแต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระไปแล้วเป็นเวลา ๑๐ ปี หรือตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด

- ๔ -

กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ไม่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จและไม่แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ร้องทราบเป็นเวลากว่า ๓ ปี เป็นการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง เป็นเหตุให้ผู้ร้องไม่สามารถใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพราะต้องรอผลการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกร้องทั้งสองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๑๙๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า ผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องทั้งสองต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีพิพาท

- ๕ -

เกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลาง กรณีเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นการขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

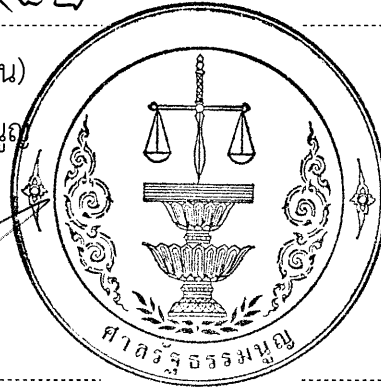
(คำสั่งที่ ๘๖/๒๕๖๗)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รั้วอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ